

Dato: 18. september 2009

Byrådssak 359/09

Byrådet

Byrådets forslag til Budsjett 2010/Økonomiplan 2010-2013

EJR

SARK-1212-200818231-60

Hva saken gjelder:

Byrådet fremmer med dette forslag til budsjett for 2010 og økonomiplan for perioden 2010-2013.

Begrunnelse for fremleggelse for bystyret:

Kommunelovens § 44.1:

”Kommunestyret og fylkestinget skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan.”

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Generelle vedtak:

1. Forslag til årsbudsjett for 2010 vedtas i samsvar med følgende:
 - a. Bystyret vedtar totalt netto budsjettbeløp for 2010 til tjenestekområdene slik det fremgår av budsjettdokumentasjonen og byrådets tilleggsinnstillinger og med de endringer som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
 - b. Bystyret vedtar inntekter og utgifter for 2010 for lånefondet og rammer i 2010 for de kommunale foretak – i tråd med overføringspostene mellom bykassen og de enkelte foretak - slik det fremgår av budsjettdokumentasjonen og byrådets tilleggsinnstillinger og med de endringene som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.
 - c. Bystyret vedtar investeringsbudsjettet for 2010 for bykassen og kommunale foretak slik det framgår av budsjettdokumentasjonen og byrådets tilleggsinnstillinger og med basis i det prosjektvise investeringsprogram som er presentert, samt de endringene som er foretatt i budsjettbehandlingen i bystyret.

2. Vedtakene om bevilgninger til investeringsformål er underlagt en forutsetning om at de nødvendige finansieringsmidler foreligger, og at ingen prosjekter igangsettes før fullfinansiering er oppnådd.
3. Bystyret vedtar de mål- og resultatkrav som fremgår av budsjettets premisser og vil også vise til det vedtatte plangrunnlaget slik det er redegjort for under de enkelte byrådsavdelinger og tjenesteområder.
4. Avgifter og egenbetalinger for 2010 fastsettes i samsvar med budsjettdokumentasjonen.
5. Bystyret opprettholder for 2010 de veiledende sosialhjelpssatsene i Bergen på samme nivå som i 2009.
6. Bystyret vedtar at det opprettes inntil 4 nye fastlegehjemler i 2010.
7. Driftsrammene for årene 2011-2013 og investeringsrammene for 2011-2013 for nye prosjekter anses som retningsgivende for det videre budsjettarbeid gjennom årlig rullering av økonomiplanen.
8. Bystyret forutsetter at det i løpet av budsjettåret blir fremlagt tertialrapporter.

Skattevedtak:

9. Eiendomsskatt
Forslag til vedtak vedr. utligning av eiendomsskatt i 2010:
Som eiendomsskatt utlignes:
 - A. 3 0/00 på eiendommer innenfor gnr 3, 6-29, 33-50, 54, 82, 87-90, 96, 97, 110, 113-116, 119-129, 133, 134, 136-168, 177, 182, 183, 185-191, 202, 203, 206-213, 215, 216, 284-289, 294, 295, 301, 302, 306 og 307.
 - B. 2 0/00 på eiendommer innenfor gnr 30-32, 95, 111 og 118.
 - C. 3 0/00 på "verker og bruk" i hele Bergen kommune.
10. Skatt på inntekt og formue:
Bystyret opprettholder tidligere vedtak om å benytte høyeste sats for den kommunale skatteøren.

Lånevedtak:

11. Bystyret vedtar å oppta lån i år 2010 i samsvar med vedtatt budsjett for bykassen, de kommunale foretak, Bergen og Omland Havnevesen samt kommunens lånefond. Byrådet gis fullmakt til på kommunens vegne å inngå avtaler om opptak av obligasjonslån, sertifikatlån og gjeldsbrevlån (herunder lån i Husbanken) og til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår og til å undertegne lånekontrakter innenfor vedtatt låneramme.

- 12, Lånene i kapitalmarkedet forutsettes gitt en samlet løpetid på inntil 25 år. Husbanklån o.l. til finansiering av investeringsprosjekter i Bergen Bolig og Byfornyelse KF m.m. følger Husbankens regler for nedbetaling av lån. For lån til avgiftsfinansierte formål forutsettes det en løpetid som tilsvarer avskrivningsreglene i henhold til KOSTRA. Det samme gjelder for utlån fra lånefondet til Bergen og Omland Havnevesen.

Monica Mæland
byrådsleder

Henning Warloe
Finansbyråd

Saksutredning:

Byrådet fremmer med dette forslag til budsjett for 2010 og økonomiplan for perioden 2010-2013.

Bergen è byen for alle!

Dokumentet du nå holder i hendene er byens viktigste rettesnor for året 2010 og perioden 2010-2013. Budsjettet berører og virker inn på livet til de over 250 000 bergenserne som hver dag skal i barnehagen, på skolen, på sykehjemmet, til helsestasjonen, reise med Bybanen, eller rett og slett på jobben i kommunen. 250 000 innbyggere har mange og svært ulike behov, noe som stiller stadig nye krav til kommunen som ansvarlig for de tjenester som man forventer at finnes i samfunnet vårt.

For byrådet er det et klart tegn på at Bergen er et godt sted å bo at befolkningen vokser med stor fart og at den historiske milepælen på 250 000 innbyggere er nådd for Bergen. Med budsjettet og økonomiplanen legger byrådet grunnlaget for at det skal være plass til alle bergensere, uansett hvor mange vi blir. For byrådet er 250 000 bergensere kun et stoppested på veien til 300 000 i år 2020, og vi bygger derfor ut våre tjenester og byen slik at hver enkelt kan få tjenester fra kommunen i ulike deler av livet også i fremtiden.

Kommunens evne til å møte hver enkelt innbyggers behov starter og slutter med budsjettet fordi det danner rammene for de tjenestene vi gir og fordi det er på dette vi etterprøves på om våre felles målsettinger oppnås. Budsjettet følger opp byrådets politikk om en tydelig og klar prioritering av de viktigste av kommunens oppgaver som er en god skole, et barnehagetilbud av høy kvalitet, en eldreomsorg som gir trygghet for den enkelte og et sikkerhetsnett for dem som faller utenfor. Vår viktigste målsetting må imidlertid alltid være at Bergen har plass og hjerte for alle våre innbyggere, at alle får den hjelp de behøver. Det er og skal være en viktig målsetting at ingen faller utenfor, men at alle får den hjelpen de trenger.

Bergensbyrådet legger med sine prioriteringer i budsjettet og økonomiplanen frem et tydelig svar på hvilken fremtid som ønskes for de 300 000 bergenserne som bor, lever og jobber i byen vår i 2020. Byrådets har store ambisjoner for Bergen og vi vil skape en kommune som strekker seg lengre for at alle innbyggerne våre skal kunne leve et godt liv. Byrådet vil jobbe for at vi skal nå de målene vi må strekke oss etter for byen vår.

Derfor sier vi; **Byen è Bergen og Bergen è byen for alle!**

Bergen è omsorgsbyen!

Byrådet er opptatt av å føre en politikk hvor alle innbyggere blir behandlet som individer og hvor kommunen stiller opp når innbyggerne har behov for det. Våre tjenester skal være innrettet på en måte som gjør at alle får utfolde seg på sine premisser og som virkeliggjør at Bergen è omsorgsbyen! For å oppnå dette vil byrådet styrke det forebyggende arbeidet og legge til rette for at alle som trenger det får tilbud om arbeid, utdanning eller annen aktivitet.

Finanskrisen har gjennom det siste året satt sitt preg på den økonomiske situasjonen både globalt og i Norge. Selv om det nasjonalt skapes et inntrykk av at finanskrisen er avtakende, merker vi lokalt at krisen i aller høyeste grad fremdeles har reelle konsekvenser. Arbeidsledigheten øker og det er for de mest sårbare arbeidstakerne at konsekvensene blir størst. Som følge av finanskrisen har kommunens utgifter til sosialhjelp hatt en betydelig vekst fra å ligge på et stabilt nivå. Byrådet ser behov for å intensivere innsatsen overfor unge mennesker og sårbare arbeidstakere for å sikre at de ikke blir

stående utenfor arbeidslivet. Byrådet hadde forhåpninger til regjeringens krisepakke når det gjaldt å ta vare på de sårbare arbeidstakerne, men dessverre inneholdt ikke krisepakken noen flere tilrettelagte arbeidsmarkedstiltak. Byrådet har valgt å bruke en stor del av det økonomiske handlingsrommet til å styrke sosialhjelpsbudsjettet med 68 millioner kroner i 2010.

Et annet område som byrådet har valgt å styrke er barnevern. I 2008 økte antall bekymringsmeldinger til barnevernet, og dette resulterte i flere vedtak. Det er flere barn som får hjelp innenfor barnevernet og alle barn som har behov for det skal få hjelp. Det settes derfor av over 16 millioner ekstra i 2010 for å sørge for at alle barn blir ivaretatt.

I 2009 ble det gjennomført en ekstern evaluering av Bergen kommunes tjenester for eldre og særlig omsorgstrengende. Evalueringen viste at Bergen kommune gjennom en årrekke har prioritert helse- og omsorgstjenester, og dette høyere enn de fleste andre store kommuner. Den ga også klare indikasjoner på at det er forbedringspotensial innenfor hjemmetjenestene og i bofellesskapene og viste store forskjeller mellom de mest og minst effektive enhetene.

Behovet for helse- og omsorgstjenester vil øke i tiden fremover. Vi må være sikre på at kommunen gir tjenester til de brukerne som trenger det mest og at vi får mest mulig ut av de hender og hoder som jobber for å gi bergenserne gode helse- og omsorgstjenester. Dersom vi ikke gjør noe nå og sørger for å bruke ressursene på riktig måte, blir konsekvensen at vi må kutte i tjenestetilbudet til de svakeste. Uten god styring og kontroll kan vi ikke være sikre på at pengene blir brukt som politisk vedtatt. Ved økonomiske overskridelser begrenses det politiske handlingsrommet slik at mulighetene for politiske vedtak reduseres. Dette budsjettet inneholder derfor en rekke omorganiserings- og effektiviseringstiltak som skal gjøre at kommunen får bedre styring og kontroll med helse- og omsorgstjenestene. Det betyr at vi har sett nærmere på tjenesteomfanget, hvordan vi kan øke produktiviteten, samt vurdert brukerbetalingene. Målet er å bygge et grunnlag for å kunne tilby gode tjenester til dem som trenger det mest både i dag og i fremtiden.

Situasjonen for de rusavhengige i Bergen er blitt markant forverret de siste årene. De rusavhengige utgjør en av de mest sårbare gruppene i samfunnet og byrådet ser derfor rusomsorg som en av de viktigste satsingsområdene i årene som kommer. Byrådet vil intensivere arbeidet med forebygging for å hindre at flere havner i en situasjon med rusavhengighet. Ved siden av forebygging er det viktig å hjelpe de rusavhengige til et verdig liv og legge til rette for at flere klarer å komme ut av rusavhengighet.

Byrådet vil understreke at dette arbeidet er et statlig ansvar som det er nødvendig at også følges opp økonomisk av staten. Derfor er byrådet svært glad for at staten har bevilget penger til investering i første trinn i et rus-akuttmottak i Bergen og byrådet vil komme tilbake til hvordan inndekningen av driftskostnadene skal skje i tilleggsinnstillingen. Byrådet vil også gjøre en systematisk gjennomgang av ettervernsapparatet for å sikre at rusavhengige som har gått igjennom et behandlingsforløp får skikkelig oppfølging og at færrest mulig faller tilbake.

I fireårsperioden har byrådet lagt opp en investeringsplan som søker å balansere mellom ulike behov for utviklingshemmede, fysisk funksjonshemmede, psykisk syke og eldre. Når det gjelder utviklingshemmede legger økonomiplanen til rette for en betydelig satsing, og med tiltakspakken vil vi innen 2012 bygge 64 nye boliger. I forhold til psykisk syke vil byrådet påpeke at det ikke har vært noe

rammeøkning etter opptrappingsplanen for psykiatri ble avsluttet i 2009, men behovet for nye boliger og tjenester er økende. Spesielt vil byrådet uttrykke bekymring for mange som har dobbeltdiagnoser med rus og psykiatri. Når det gjelder eldre, har byrådet økt satsingen på omsorg+ i tillegg til å legge inn en oppstartbevilgning for nytt sykehjem i 2013. Byrådet vil komme tilbake til en nærmere konkretisering av tilbudet for de eldre når innholdet i statsbudsjettet er kjent.

Bergen è kunnskapsbyen!

Byrådet ønsker å skape Norges beste by for barn og unge. Hverdagen skal preges av engasjement i skolen, omsorg i barnehagen, kompetanse i læreren og læring overalt. Det skal være hevet over enhver tvil at Bergen è kunnskapsbyen!

Kunnskap bygges i skolen, men starter i barnehagen og med et velutbygget barnehagetilbud har foreldre nå et reelt valg av omsorgstilbud for sine barn. Et økt fokus på kvalitet og kunnskapsformidling i barnehagen bidrar til at barna tidlig stimuleres til læring, nysgjerrighet og kunnskapstørst.

Fra byrådet tiltrådte i oktober 2007 og frem til i dag, har det kommet om lag 2 000 nye barnehageplasser i byen. Bergen har nå oppnådd lovfestet rett til barnehageplass for alle som søker ved hovedopptaket. Gjennom den store utbyggingen av plasser er mange av de nye barnehagebarna barn under 3 år. Det er derfor igangsatt et kompetanseprosjekt for best å imøtekomme det nye pedagogiske landskapet i barnehagene og med det skape en god overgang til skolehverdagen.

I 2011 skal statens barnehagefinansiering inkluderes i rammetilskuddet til kommunene og dette vil kreve en gjennomgang og justering av kommunens økonomiske tildelingsmodell for sektoren. Saken vil bli utarbeidet i dialog med aktørene i sektoren og fremsendt til politisk behandling i løpet av høsten 2010. Den justerte modellen vil etter planen tre i kraft fra januar 2011.

Læreren er skolens viktigste ressurs og avgjørende for kunnskapsbyen Bergen. Lærertettheten har økt hvert år under dette byrådet og Bergensskolen har nå over to hundre flere lærere enn da byrådet tiltrådte. Byrådet arbeider for at hver elev skal bli sett og få den oppfølgingen som trengs. Byrådet foreslår derfor å videreføre det styrkede lærerantallet også for 2010. I tillegg legger byrådet inn 3,6 millioner kroner til kompetansetiltak for at lærerne skal møte sine elever med kunnskap og kompetanse.

Ingen skal stå uten hjelp når det blir for krevende å henge med. Derfor vil byrådet styrke den spesialpedagogiske oppfølgingen av barn og unge som har behov for ekstra bistand. Byrådet styrker spesialpedagogiske oppfølgingstiltak med syv millioner kroner. Samtidig møter vi den økende pågangen av henvisninger til PPT ved å styrke tjenesten med fire hele stillinger. Byrådets økte PPT-satsing vil gi kortere ventetid og raskere hjelp for dem som trenger det mest. Dette vil i sum bidra til bedre oppfølging både i barnehage og skole, for at den som har behov for det ikke skal overses, men få tidlig og riktig hjelp.

Byrådet foreslår å ta et skritt videre i styrkingen av reiselærertjenesten. Et reiselærerforum er nylig opprettet for kompetanseheving, erfaringsutveksling og bistandskoordinasjon for reiselærerne. Det foreslås i tillegg å øke gruppen med ytterligere to lærere med spesialpedagogisk spisskompetanse. De i alt ti reiselærerne bistår skoler etter søknad fra rektor. Den ambulerende tjenesten har fokus på

grupper, elever eller organisering på skolene, slik at forhold tilknyttet atferdsproblemer kan avhjelpes lokalt.

Gode svømmeferdigheter redder liv. Å lære å svømme tidlig i barndommen er viktig for å kunne være fortrolig i og rundt vann. Byrådet ønsker derfor å styrke svømmeopplæringen for de yngste. I første omgang avsettes to millioner kroner til et pilotprosjekt for at elever innen utgangen av 4. årstrinn skal være trygge i vann og være svømmedyktige.

Kunnskap bygges i klasserommene, men for at undervisningen skal være god må også byggene være det. Byrådets rehabiliteringsprosjekt for bergensskolen er godt i gang og det skinner av flere og flere av skolefasadene i Bergen. Ved å investere 415 millioner i *Prosjekt 415* understreker byrådet at investeringer i skolen er investeringer for fremtiden. I økonomiplanperioden 2010-2013 øker byrådet investeringsrammen for skolesektoren med ytterligere 440 millioner, til i alt 2,2 milliarder. Dette er den største investeringsrammen for skolesektoren i Bergen noensinne.

Bergen è fremtidsbyen!

Bergen kommune har gjennom en årrekke arbeidet for å løse byens transportutfordringer. 2010 er året da Bybanens første byggetrinn endelig skal settes i drift mellom sentrum og Nesttun, og markerer for alvor at Bergen è miljøbyen!

Med bybaneåpningen i 2010 tar byen det første skrittet inn i en ny tidsregning på samferdselsområdet, der skinnegående kollektivtrafikk blir bærebjelken. Videreføringen av Bybanen mot Rådal iverksettes samtidig som byggetrinn 1 til Nesttun åpner. Langs bybanetrasèen legges det til rette for en storstilt byutvikling, blant annet ved bybanestoppene. Planarbeidet for ytterligere utvidelse mot sør og nord er startet opp. Byrådet støtter opp om kollektivsatsingen gjennom etablering av innfartsparkering langs bybanetrasèen, og sentrumsbussen videreføres i kommunal regi for ytterligere å stimulere til kollektive løsninger.

Byrådet fortsetter den ambisiøse opprustingen av infrastrukturen i denne økonomiplanperioden. Parallelt med bybaneutbyggingen blir vann- og avløpsrør skiftet ut, og rør for fjernvarme og bossug legges i grunnen. Frem mot 2013 tas det et stort løft for bedre avløpsrensing, gjennom oppgradering av byens renseanlegg. Den ekstraordinære rehabiliteringen av kommunale veier slutføres i 2010, og da vil tidligere vedlikeholdsetterslep være eliminert. Når arbeidet er slutført vil Bergen fremstå som en av Norges mest moderne byer med en infrastruktur som er bygget i dag, men avgjørende for vår bys morgendag.

Nye utbyggingsområder er i støpeskjeen, blant annet i Møllendalsområdet. Økonomiplanperioden blir preget av en storstilt boligutbygging. Frem mot 2012 har byrådet som ambisjon å gjennomføre et betydelig løft av boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, slik at boligkøen kan avvikes. Nye studentboliger realiseres ved Grønneviksøren.

I 2010 starter byggingen av det lenge etterlengtede servicebygget på Torget. Gjennom etablering av mathallen i samme bygg vil Bergen få et fremtidsrettet og klimatilpasset torgområde, som vil bidra til igjen å gjøre Torget til et handelsmessig flaggskip både for innbyggere og tilreisende.

Bergen er klimahovedstaden. Bergen kommunes klima- og energihandlingsplan sendes på høring

høsten 2009, og 2010 vil bli året der bystyret sluttbehandler planen – og dermed trekker opp de lange linjene og sentrale føringene for hvordan Bergen skal løse klimautfordringene. Prosjektarbeidet i *Fremtidens byer - byer med lavest mulig klimagassutslipp og godt miljø* er en god overbygning for de videre satsingene innen areal og transport, stasjonær energibruk i bygg, forbruksmønster, avfall og tilpasning til klimaendringer. Internasjonalt er Bergen bidragsyter i debatten om klima også gjennom aktiv samhandling med forskningsmiljøene på klima.

Bergen arbeider bredt og helhetlig på tvers av forskningsmiljø, fagmiljø og forvaltningsnivå for et Bergen Charter of Climate Change and Human Rights.

Byrådet er opptatt av å skape helhetlige løsninger og kvalitet med fokus på estetikk og god arkitektur i utviklingen av byen vår, i godt samspill med private utbyggere. Utviklingen av senterområdene vil klargjøre hvilke felles infrastrukturtiltak som må gjennomføres, et arbeid som er nødvendig for å få en forutsigbar og rimelig fordeling mellom utbyggere gjennom bruk av utbyggingsavtaler. Dette er en politikk som vil bidra til at vi tar hele Bergen i bruk gjennom å skape pulserende sentre i hjertet av bydelene våre.

Byrommene er en viktig del av Bergens identitet, og arbeidet med oppgradering og tilrettelegging for aktiv bruk av byrommene fortsetter. Første del av oppgraderingen av Nedre Korskirkeallmenning kommer til utførelse i 2010. Markusplassen blir et viktig bidrag til utviklingen av et godt bomiljø ved Damsgårdssundet, og den nye gang- og sykkelbroen over sundet vil gi ny vitalitet til området. Flere nærmiljøanlegg rustes opp, og bergenserne kan se frem til nye, sentrumsnære badeplasser.

Byrådet har etablert en egen enhet som skal følge opp vedlikehold og drift av *barnas byrom* – alle de kommunale lekeplassene som finnes både ved skoler og barnehager, i parker og i nærmiljøanlegg. Når status er kartlagt vil det bli utarbeidet planer for nødvendige oppgraderinger, slik at barna får gode rammebetingelser for lek og utfoldelse.

Bergen er en by med rike kulturminner. Byrådet vil synliggjøre kulturminnenes merkevarepotensial som ”ikke-fornybar ressurs” innenfor byutviklingen, blant annet gjennom videreføring av verdiskapingsprosjektet i Sandviken - og gjennom å gjøre byens spennende ruinskatter tilgjengelig for publikum. Det er viktig å ivareta Bergens kulturminneforpliktelser som verdensarvby. Byrådet arbeider aktivt videre med det viktige brannsikringsprosjektet i samarbeid med antikvariske myndigheter og miljøverndepartementet.

Bergen brannvesen skal bidra til at Bergen fortsatt skal være en trygg og sikker by gjennom godt brannforebyggende arbeid og god brann- og ulykkesberedskap. Byrådet vil derfor satse på ny aspirantordning innen brannvesenet.

Arbeidet med risiko og sårbarhet videreføres ved at nye utsatte deler av Bergen kommune detaljkartlegges for skredfare. Undersøkelsene kommer til nytte ved at det stilles relevante krav til undersøkelser og sikring i nye plan- og byggesaker.

Saksbehandlingen av planer og utbyggingsprosjekt skal sikre kvalitet og balansere interessene til berørte parter i et langsiktig samfunnsperspektiv. Byrådet vil arbeide for rask og god saksbehandling for å legge til rette for vekst og bærekraftig utvikling.

Bergen è næringsbyen!

Byrådets målsetting er at Bergensregionen skal være blant de fremste arenaer for kunnskapsbasert nyskaping og kreativitet. Bergen og nabokommunene har felles utfordringer knyttet til næringsareal og samferdsel, med å øke synligheten og rekrutteringen til regionen, særlig knyttet til høykompetent arbeidskraft og med å gjøre det enklere å etablere seg og utvikle seg som næringsaktør. I 2010 skal det derfor utformes en felles Strategisk Næringsplan for næringsarbeidet i regionen og vil med det stadfeste at Bergen è næringsbyen!

Den internasjonale økonomiske krisen krever ikke bare kortsiktige krisetiltak fra regjering og kommune, men skal Bergen komme styrket ut av krisen må også de langsiktige tankene stå sentralt i næringsarbeidet. Byrådet vil derfor fortsette dialogen med finansnæringen om hvordan effektene av krisen kan dempes og på hvilken måte byrådet kan bidra til dette. Den økonomiske utviklingen har også skapt utfordringer innenfor mediesektoren, og byrådet vil derfor fortsette sitt arbeid for at TV2 og det store mediemiljøet som eksisterer rundt tv-kanalen forblir i Bergen.

Gjennom kommunens sentrale næringssselskap Business Region Bergen AS skal næringsstrategien for fremtiden legges for så vel by som omland. BRB vil få en sterkere koordineringsrolle for næringsinnsatsen fra eierkommunene og dette vil styrke vår posisjon som attraktiv region for næringsaktører og arbeidstakere. Byrådet vil i dette arbeidet vektlegge temaer som bedre oversikt over næringsarealer i regionen, tiltak for økt innovasjon og sysselsetting, utvikling av en felles merkevare for bergensregionen, videreutvikling av stamveinettet og en sterkere synliggjøring av regionen nasjonalt og internasjonalt.

Byrådets målsetting er at Bergen skal være blant Norges tre beste næringsregioner, vurdert etter NHOs næringsindeks, basert på antall nyetableringer, andel vekstforetak, andel lønnsomme foretak og næringslivets størrelse i forhold til folketallet i regionen. BRB er Bergen kommunes viktigste instrument for å nå denne målsettingen, og får i 2010 styrket sitt budsjett med totalt 1,7 millioner gjennom tilførsel av 600 000 øremerket energisektoren og 1,1 millioner som utgjør etablerertjenesten.

I 2010 vil Business Region Bergen AS i større grad kunne måles mot de ambisjoner kommunen har for selskapet. Sammen med de øvrige eierkommunene skal BRB utvikles videre og målsettingene og kravene til selskapets resultater vil bli styrket deretter. Større samordning og tettere samarbeid mellom nettverksorganisasjoner som mottar tilskudd fra Bergen kommune og BRB er et naturlig grep for å bygge BRBs muskler i næringsammenheng.

Bergen har alltid hatt for store ambisjoner på egne vegne til å la seg stoppe av grenser, ei heller av landegrenser, og derfor ser byrådet det som en viktig oppgave å være en aktiv deltaker i nasjonale og internasjonale arenaer for næringsaktører. Byrådet vil prioritere internasjonalt samarbeid og engasjement gjennom aktiv deltakelse i ulike nettverk, organisasjoner og programmer. Byrådet vil styrke fokuset og forankringen av det internasjonale arbeidet i de ulike fagavdelingene gjennom implementeringen av en internasjonal strategi for hele kommunen. For byrådet er det viktig at strategien som er fremlagt videreutvikles og forankres også i samarbeid med Bystyrets kontor som er en viktig aktør i representasjonssammenheng.

Bergen è kulturbyen!

Bergen è Norges fremste kulturby, men med målrettet satsing på kunst og kultur gjennom mange år er det byråds målsetting at Bergen også skal bli Nordens mest spennende og nyskapende kulturby. I 2010 markeres 200-års jubiléet for Ole Bull, en av historiens fremste bergensere, og Bergen er en naturlig bidragsyter til den nasjonale feiringen. Bergen som arrangementsby blir med dette styrket i byråds budsjett, gjennom tiltak som skal bidra til å sette Bergen på det europeiske kunstkartet. Forberedelsene til en samtidskunstbiennale i 2011 intensiveres i 2010, men hovedaktiviteten vil være knyttet til gjennomføring av 200-års-jubiléet for Ole Bull og kortfilmfestivalen Nordisk Panorama.

Byrådet ønsker at bergenserne skal introduseres for kulturlivet i ung alder fordi at jo tidligere man introduseres for kunst- og kulturlivet, jo flere engasjerte brukere vil Kulturbyen Bergen få. Frem til 2013 vektlegges ungdoms egen kulturutvikling og økt tilbud for barnefamilier. I 2010 etableres fem nye formidlingstilbud for barnefamilier og for ungdom introduseres nye utviklingsprogram innen litteratur, film og scenekunst.

Byrådet vil arbeide for gode rammer rundt drift, aktivitet og rekruttering til byens pulserende amatørkulturliv i 2010. Kor og dans vil bli særskilt løftet frem i budsjettåret slik byrådet har bestemt at nye sjangre skal prioriteres hvert år. For å redusere ressursbruken på administrasjon og for å øke brukervennligheten knyttet til våre kulturlokaler introduseres en ny, nettbasert bookingløsning i samarbeid med idrettsseksjonen i kommunen. Løsningen vil forenkle bookingen for brukere av kommunale kulturlokaler og kombineres med et nettbasert søknadssystem for prosjekttilskudd og en kulturkalender på nett med informasjon om kulturtilbudet i kommunen.

Byrådet vil videreføre de siste års satsning på profesjonaliseringen og internasjonaliseringen av det profesjonelle kunst- og kulturlivet i Bergen. I 2010 prioriteres blant annet elektroniske kunstuttrykk gjennom etableringen av *Elektronisk arena* og 1,05 millioner mer i tilskuddsmidler som gir en dobling av aktivitetsnivået. I tråd med gjeldende kunstplan for Bergen kommune prioriteres også etableringen av en ”øvingscamp” med 16 musikkbinger som kan benyttes av en rekke ulike kulturaktører, deriblant den nye generasjonen av den musikalske ”Bergensbølgen”.

ABM-feltet er gitt stor oppmerksomhet av byrådet og da særlig for å sikre at den nasjonale satsingen på digitale medier kan realiseres med betydelig eksterne midler. Byrådet er også opptatt av å sikre en god og rasjonell forvaltning i ABM-feltet samtidig som det forventes bedre ressursutnyttelse av nåværende arealer og personell. Byrådet vil derfor ferdigstille ABM-planen i 2010.

Året 2010 vil være det første året med ordinære drift av det nyåpnede Fana kulturhus, men byråds ambisjoner er større og mange bydeler mangler tidsmessige og tilstrekkelige kulturbygg. Byrådet er i dialog med kulturlivet i Fyllingsdalen og Åsane om etableringen av kulturhus i disse bydelene. Byrådet legger også opp til bidrag til kulturbygg i profesjonell sektor i privat regi, eksempelvis ombygging og utvidelse av Kulturhuset USF. Gjennom en rullering av kulturarenaplanen ønsker byrådet å samle behovet og innsatsen for styrking av byens kulturbygg i en samlet plan og denne vil bli levert til bystyrebehandling i løpet av 2010.

Bergen è idrettsbyen!

Med over 100 000 medlemmer er Bergensidretten byens største frivillige ”bevegelse” og for byrådet er det viktig å bidra til fortsatt gode rammevilkår for idretten i Bergen. Bergen è idrettsbyen og tall fra

KOSTRA understreker at Bergens idrettssatsning er best i landet. For å utvikle idretten ønsker byrådet å bidra til idrettslagenes arbeid for å beholde og rekruttere trenere, ledere og andre frivillige, holde fokus på kjerneaktivitetene og å beholde en sosial og inkluderende profil.

Byrådet tar på alvor det økende problemet som mangel på fysisk aktivitet i befolkningen generelt utgjør, og derfor er byrådets mål å legge til rette for redusert frafall av aktive idrettsdeltakere i aldersgruppen 15 til 18 år. En økt satsning på arealer til nærmiljøidrett for barn og unge og utviklingen av ”klynger” av idretts-, friluft- og kulturanlegg er i så måte nødvendig for å motvirke og forebygge inaktivitet. Byrådet legger derfor opp til rehabilitering og nybygging av ni idrettsanlegg og ti nærmiljøanlegg i 2010.

Den nye idrettsplanen for Bergen danner grunnlaget for byrådets idrettspolitik i årene 2009-2019, og det innebærer avsetninger på 100 millioner årlig til realisering av den nye idrettsplanen fra 2012. Den største idrettsinvesteringen i Bergen i denne perioden er hovedanlegg for svømming og stup på Nygårdstangen. Realiseringen av anlegget er viktig for Bergen og idretten, men vil medføre et noe redusert tempo for idrettsplanen frem til 2013.

Byrådet viderefører sin styrking fra 2008 på 13 millioner som innebar en dobling av tilskuddene til idrettslagene i Bergen. Gjennom en spisset tilskuddsordning vil antall ordninger reduseres fra elleve til syv, noe som vil gi en enklere organisering, redusert ressursbruk i administrering av ordningene og dermed økt brukertilfredshet. Byrådet åpner samtidig for støtte til friluftorganisasjoner og samarbeidsavtaler mellom kommunen og Bergen Turlag.

Som en oppfølging av bystyrevedtatt idrettsplan, vil byrådet synliggjøre den store samfunnsbetydning idretten har i Bergen. Idrettslagenes frivillige aktivitet særlig for barn og ungdom trenger mer langsiktige vilkår. Byrådet vil derfor starte med en øremerking av tilskudd til de største idrettslagene i første omgang

I byrådets budsjett for 2010 videreføres ungdom som hovedsatsingsområde og det legges vekt på å skape nye rammer for å sikre ungdoms interesse og engasjement for idrettsaktiviteter. Byrådet etablerer ordningen AVSPARK i 2010 etter modell fra *Kjapt svar*-ordningen og skal benyttes til egeninitierte ungdomstiltak knyttet til idrett.

Byrådet ønsker å styrke arbeidet med å sikre Bergen og bergensregionen flere større nasjonale og internasjonale arrangementer. Dette arbeidet gjøres i samarbeid med idretten og med støttespillere som fylkeskommunen og nabokommunene, reiselivet og næringslivet. Byrådets målsetting er at det i løpet av hver økonomiplanperiode skal arrangeres minst fire større internasjonale arrangementer og først ut er EM i Superligaen som arrangeres i 2010. Byrådet har avsatt tre millioner kroner til å dekke tiltaket.

Gjennom økt samarbeid med Olympiatoppen Vest, utdeling av 24 toppidrettsstipend og igangsettelsen av to pilotprosjekter med ”idrettsklasser” på ungdomsskoletrinnet ønsker byrådet å spisse toppidrettssatsningen. Bergen har et toppidrettsmiljø av høy kvalitet med en rekke profiler som inspirerer nye talenter i startgropen av sin karriere. Derfor skal det legges bedre til rette for at utvalgte idrettsgrener prioriteres og utøverne får et helhetlig tilbud med trening og utdanning i årene som kommer.

For å skape gode svømmeferdigheter som redder liv etablerer byrådet en styrket svømmeopplæringen for de yngste i samarbeid med skolene i Bergen. I første omgang avsettes to millioner kroner til et pilotprosjekt for at elever innen utgangen av 4. årstrinn skal være trygge i vann og være svømmedyktige. Byrådet ønsker at man tidlig i barndommen lærer å svømme siden dette er viktig forutsetning for å kunne være fortrolig i og rundt vann.

Bergen è nyskappingsbyen!

Bergen skal bli en mer fremtidsrettet og moderne by fordi samfunnet krever det og innbyggerne forventer det. Men samtidig kan nye løsninger hjelpe oss å nå byrådets mål om å få mest mulig ut av de økonomiske ressursene som Bergens innbyggere og staten bidrar med. Den rødgrønne regjeringens varslede endringer i inntektssystemet for kommunene medfører for Bergens del lavere overføringer og dertil større utfordringer i møte med fremtidens velferdsbehov. Dette krever at byrådet har fokus på økonomistyringen i hele kommunen og det betyr at verktøy som konkurranseutsetting må brukes for å sikre at tjenestene alltid blir utført på en god og kostnadseffektiv måte.

Når samfunnets ”åpningstider” utvides må kommunen følge etter og byrådet ønsker å skape løsninger som gjør kommunen tilgjengelig for innbyggerne 24 timer i døgnet. IKT-verktøy er derfor blant våre viktigste virkemiddel for å skape bedre, enklere og mer effektive tjenester i Bergen kommune. Gjennom nye og moderne IKT-løsninger ønsker byrådet å øke kvaliteten på tjenestene til innbyggerne, og samtidig sikre en effektiv tjenesteadministrasjon som frigjør ressurser til styrket innsats innen kommunens kjerneoppgaver; skole, eldre og barnehage. Byrådet leverer derfor en ny IKT-handlingsplan som vil hjelpe kommunen raskere inn i fremtidens døgnåpne samfunn.

Bergen er og skal være en by for alle fordi et mangfoldig samfunn gjør Bergen rikere. Innvandrere utgjør en viktig ressurs både når det gjelder bidrag i arbeidslivet og når det kommer til å gi nye impulser. Byrådet vil satse på en fortsatt god bosettingspolitikk og fokusere på arbeid, utdanning og aktivisering for å sørge for at flest mulig blir godt integrert i det norske samfunn. I fremtiden vil andelen innbyggere med minoritetsbakgrunn øke og for at kommunen skal ha legitimitet i alle befolkningsgrupper må menneskene i kommunen gjenspeile innbyggerne de er satt til å levere tjenester og hjelp til.

Skal kompetanse og arbeidskraft beholdes i kommunen også når fremtidens kompetansekonkurranse hardner til, må kommunen opptre som en god arbeidsgiver. Byrådet har som et ledd i dette en målsetting om at nærværet skal øke i Bergen Kommune og at sykefraværet skal falle med 20 prosent i perioden 2008-2011. I tillegg er det et mål å øke nærværet hos medarbeidere som er langtidssykemeldte. Nærværet har gjennom det siste året vist en positiv trend og økt alle de fire siste kvartalene. Fra andre kvartal 2008 til andre kvartal 2009 falt sykefraværet med 8,5 prosent fra 10 til 9,1 prosent, og arbeidet videreføres med uforminsket styrke i 2010.

Byrådet har som en klar målsetting å utvikle Bergen kommune til en mer moderne og fremtidsrettet kommune og en inkluderende arbeidsgiver. At det samtidig bygges og graves i byen vår i dag med nedgraving av fjernvarme, bossug og bybaneskiner viser i sum hvorfor Bergen è fremtidsbyen!